หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษนับว่ามีบทบาทสำคัญในทุกระดับการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะผลิตบุคคลที่มีความรู้ความสามารถไปพัฒนาประเทศ ดังที่ ไท ยู ลิน (Tai-Yu-Lin) ผู้อำนวยการสถาบันภาษาภาคพื้นเอเชีย-อาคเนย์ ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษไว้ว่า "การสอนภาษาอังกฤษถ้าประสบผลสำเร็จจะเป็นการเปิดประตูไปสู่อีกโลกหนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความคิดของตนเองควบคู่ไปกับโลกภายนอกและจะสามารถนำผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายท้ายสุด คือการนำความรู้นั้นไปพัฒนาประเทศได้" [1]

ถึงแม้จะยังไม่มีผู้วิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับบัณฑิตศึกษาโดยตรงมาก่อน แต่ก็ได้มีผู้ทำการศึกษาและวิจัยถึงปัญหาตลอดจนแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษาทั่วไป ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ปราณี กุลละวณิชย์ ได้กล่าวถึงปัญหาการสอนภาษาต่างประเทศในประเทศไทยไว้ว่า ถึงแม้ครูผู้สอนภาษาจะได้ใช้เวลาในการจัดเนื้อหาของบทเรียนและเลือกวิธีการเสนออย่างรอบคอบแล้วก็ตาม การสอนภาษาต่างประเทศยังอาจล้มเหลวได้ ทั้งนี้เนื่องเพราะ

---

[1] Tai-Yu-Lin, "The Training and Supervision of Teachers of English as a Second or a Foreign Language," (Address at the Opening Ceremony of the RELC Seminar 3 July 1973), Report on the Regional Seminar, Singapore 3-7 July 1973 : 7.

ผู้เรียนมิได้ให้ความเอาใจใส่เท่าที่ควร ซึ่งเรื่องนี้มีผู้วินิจฉัยไว้หลายกรณี ดังเช่น เพราะบทเรียนมีเนื้อหาที่ไม่น่าสนใจและไม่มีเรื่องที่ผู้เรียนอยากจะเรียน หรืออาจเป็นเพราะบทเรียนถึงจะมีเนื้อหาน่าสนใจแต่ไม่ตรงกับที่ผู้เรียนจะนำไปใช้เป็นประโยชน์ได้จริง ๆ หรืออาจจะเป็นเพราะวิธีการสอนนั้นน่าเบื่อหน่าย และผู้สอนเองก็มิได้คำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนเลย [1]

กานดา ศีตะจิตต์ ยังได้กล่าวถึงสาเหตุอื่น ๆ ในการที่นักศึกษาบางคนรู้สึกท้อถอยในการเรียนภาษาอังกฤษในระดับมหาวิทยาลัยว่าอาจจะเนื่องมาจากได้ครูที่สอนไม่ถูกวิธีมาตั้งแต่ขั้นต้น ผู้เรียนเองก็มิได้เอาใจใส่การเรียนมาตั้งแต่แรก คิดจะมาเรียนอย่างจริงจังในขั้นมหาวิทยาลัย ซึ่งต้องอาศัยการวางรากฐานอย่างดีจากระดับต้น หรือมีวิชาเรียนหลายวิชาจึงต้องละเลยบางวิชาที่มีความจำเป็นน้อยกว่า ดังเช่นภาษาอังกฤษเป็นต้น เหตุต่าง ๆ เหล่านี้นับว่าเป็นปัญหาสำคัญของการสอนที่ควรจะต้องร่วมมือกันทุกฝ่าย โดยเฉพาะตัวนักศึกษาเองที่จะต้องอาศัยกำลังใจ กำลังสมอง เสียสละเวลา เพื่อเป็นการสร้างนิสัยใหม่ให้กับตนเองในการเรียนรู้อีกภาษาหนึ่งที่มิใช่ภาษาไทย [2]

ประพาศน์ พฤทธิประภา ได้กล่าวเสริมว่า ปัญหาสำคัญของการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอีกประการหนึ่งคือ การขาดการวางจุดมุ่งหมายที่แน่นอนในการสอนและขาดการวิจัยหาแนวทางที่เหมาะสมก่อนทำการสอน [3]

---

[1] ปราณี กุลละวณิชย์, "การสอนภาษาต่างประเทศ," ครุปริทัศน์ 3 (มกราคม 2521) : 46-51.

[2] กานดา ศีตะจิตต์, "ข้อแนะนำบางประการเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษ," มนุษยศาสตร์ 1 (มกราคม-มีนาคม 2513) : 10-14.

[3] ประพาศน์ พฤทธิประภา, "บทบาทของศูนย์ภาษา," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 6 (กันยายน 2514) : 41-44.

เฟรดเดริค เอส เลน (Frederick S. Lane) ซึ่งศึกษาหลักสูตรอุดมศึกษาโดยตรงได้กล่าวถึงปัญหาของการจัดหลักสูตรอุดมศึกษาว่า สถาบันการศึกษาส่วนใหญ่ขาดการวางนโยบายที่แน่นอนในการจัดสร้างหลักสูตร และไม่คำนึงถึงความต้องการและความแตกต่างของนักศึกษาแต่ละคนด้วย [1]

เนื่องจากการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษามีปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงได้มีผู้ให้ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนไว้บ้างดังต่อไปนี้คือ

มยุรี สุขวิวัฒน์ ได้เสนอแนวคิดในการปฏิรูประบบการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในมหาวิทยาลัยไว้ว่า ในการปฏิรูปการเรียนการสอนนั้น ถ้าผู้บริหารการศึกษาและนักวางแผนการศึกษาคำนึงถึงความสำคัญของภาษาที่มีต่อการศึกษาแล้ว ก็ควรที่จะกำหนดนโยบายของประเทศชาติไว้ด้วย ความสัมพันธ์ของนโยบายการศึกษาและนโยบายเรื่องภาษานั้น ศาสตราจารย์วิลเลียม แมคคีย์ (William Mackey) ได้แสดงไว้เป็นแผนผังในบทนำของหนังสือ Foreign Language Learning ดังนี้

---

[1] Frederick S. Lane, "Graduate Student Versus Graduate School," Improving of College and University Teaching 24 (January-June 1977): 186-187.

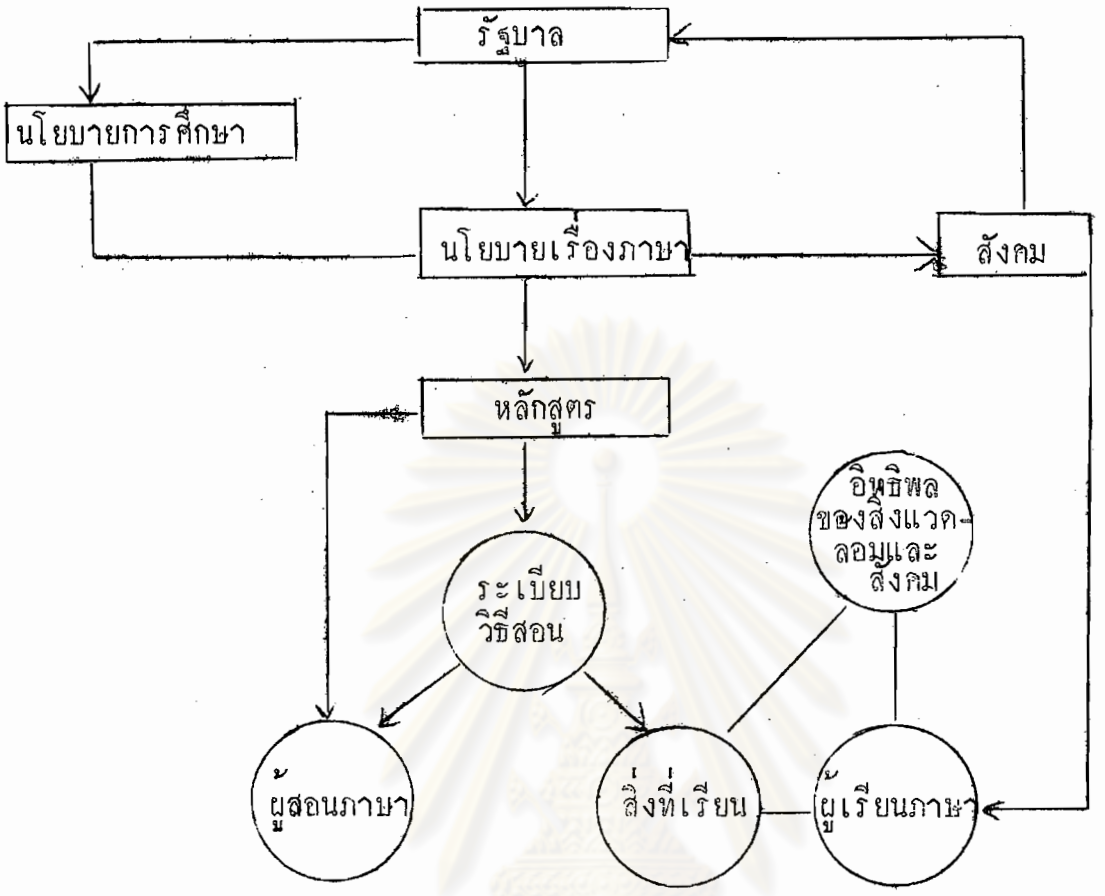

จากแผนผังจะเห็นว่า รัฐบาล สังคม นโยบายการศึกษา และนโยบายเรื่องภาษาจะต้องสัมพันธ์กัน การที่รัฐบาลจะกำหนดนโยบายใด ๆ เกี่ยวกับเรื่องภาษาจะต้องคำนึงถึงความต้องการด้านต่าง ๆ ของสังคม ความจำเป็นด้านการปกครอง การทหารหรือศาสนาก่อน เมื่อรัฐบาลได้วางนโยบายเรื่องภาษาแน่นอนแล้วก็จะนำไปประสานงานกับนโยบายการศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารนำไปดำเนินการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน และผู้สอนภาษาในโรงเรียน วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย ก็จะรู้ว่าต้องใช้ระเบียบวิธีสอนแบบใดกับโปรแกรมการเรียนประเภทใด ถ้ามีนโยบายเรื่องภาษาแล้วก็จะมีหลักสูตรที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละระดับ มีระเบียบวิธีสอนที่ดี และถ้าผู้สอนมีประสิทธิภาพสูง คุณภาพของการสอนก็จะมีมาตรฐานสูงขึ้นด้วย [1]

---

[1] มยุรี สุขวิวัฒน์, "แนวคิดในการปฏิรูประบบการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในมหาวิทยาลัย," หน้า 61-66.

ในด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัย มยุรี สุขวิวัฒน์ ได้รวบรวมความมุ่งหมายของการเรียนการสอนโดยเรียงลำดับตามความสำคัญไว้ดังนี้

1. เรียนเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับใช้ในการเสาะแสวงหาความรู้จากตำราและแหล่งวิชาการอื่น ๆ เพิ่มเติมจากที่มีในภาษาของตน

2. เรียนเพื่อให้เกิดความถนัดความชำนาญในภาษาต่างประเทศนั้น เพื่อใช้ประกอบอาชีพต่อไป

3. เรียนเพื่อวัตถุประสงค์เดียวกับข้อ 2 แต่ให้มีความสามารถที่จะสอนได้ด้วย

4. เรียนเพราะต้องการเรียน เพราะความอยากรู้ มิใช่เป็นเครื่องมือหรือนำไปประกอบอาชีพ

จากการสำรวจคณะวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย จะพบความมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศดังนี้ [1]

คณะวิชาที่เปิดสอนภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัย	ความมุ่งหมายในการเรียนการสอน			
	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4
วิทยาศาสตร์	✓			
แพทยศาสตร์	✓			
วิศวกรรมศาสตร์	✓			
สถาปัตยกรรมศาสตร์	✓			
สังคมศาสตร์	✓			
พณิชยศาสตร์	✓	✓		
ครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์	✓	✓	✓	
อักษรศาสตร์หรือศิลปศาสตร์หรือมนุษยศาสตร์	✓	✓	✓	✓

[1] มยุรี สุขวิวัฒน์, "แนวคิดในการปฏิรูประบบการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในมหาวิทยาลัย," หน้า 69-71.

อาจจะสรุปได้ว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับมหาวิทยาลัยนั้นมีวัตถุประสงค์ที่จะให้เป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้เป็นอันดับแรก ซึ่งน่าจะได้มีการส่งเสริมหาแนวทางที่จะทำให้การเรียนการสอนดังกล่าวบรรลุถึงจุดมุ่งหมายได้ดีที่สุด

วิลเลียม อาร์ ปาร์คเคอร์ (William R. Parker) ได้เสนอข้อคิดในการจัดวิชาภาษาอังกฤษให้เป็นวิชาบังคับหรือวิชาเลือกในระดับอุดมศึกษาไว้ว่า อาจจะพิจารณาได้จากความจำเป็นของแต่ละคณะวิชาว่าการสอนภาษาต่างประเทศนั้นถ้าผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในสาขาวิชานั้นได้ก็ควรจะเป็นวิชาบังคับ และจะชี้ให้เห็นถึงความเป็นมาตรฐานเดียวกันหมดด้วย แต่ถ้าผู้เรียนมิได้รับประโยชน์จากการเรียนการสอนเท่าที่ควร ก็ควรจะจัดเป็นวิชาเลือกมากกว่า [1]

ในด้านเกี่ยวกับผู้สอนนั้น บุญเหลือ เทพยสุวรรณ ได้เสนอไว้ว่า ผู้สอนภาษาต่างประเทศมักมาจากผู้ที่ใฝ่ใจทางด้านอักษรศาสตร์มากกว่าทางด้านวิทยาศาสตร์ แต่เมื่อเข้าประจำการทำหน้าที่ครูอาจารย์สอนภาษาอังกฤษโดยเฉพาะในระดับสูงซึ่งผู้เรียนเป็นผู้ที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษในทางวิชาการหลายด้าน โดยเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์ ดังนั้นครูอาจารย์ก็ควรที่จะมีแนวโน้มศึกษาภาษาอังกฤษที่ผู้เรียนจะต้องใช้ [2]

ในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น ไบรซ์ แวน ไซออค (Bryce Van Syoc) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้เชี่ยวชาญในด้านการสอนภาษาต่างประเทศ ได้พิจารณากันอย่างรอบคอบแล้วลงความเห็นว่า การเน้นทักษะการอ่านนั้น

---

[1] William R. Parker, "Why a Foreign Language Requirement?" Foreign Language Teaching: An Anthology, Edited by Joseph Michael. (New York: Macmillan, 1967), pp. 55-71.

[2] บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, รวบรวมบทความเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษา (กรุงเทพมหานคร: สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, 2513), หน้า 8.

ควรจะถือเป็นผลขั้นสุดท้ายอันหนึ่งของการเรียนในระดับสูงหลังจากที่ได้ปูพื้นฐานในระดับต้นมาแล้ว [1]

จำเนียร พริบไหว ได้เสนอแนวโน้มการสอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย โดยกล่าวถึงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงแนวการสอนว่า ความจำเป็นในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยส่วนมากไม่ได้อยู่ที่ความสามารถในการพูด เพราะแทบจะไม่มีโอกาสนำทักษะการฟังและการพูดไปใช้นอกห้องเรียนเลย แต่ความจำเป็นในการอ่านเพื่อความเข้าใจ เป็นสิ่งจำเป็นต่อการศึกษาในระดับสูงและในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาซึ่งตำราเรียนและเอกสารประกอบการเรียนต่าง ๆ ส่วนมากเป็นภาษาอังกฤษ จึงได้มีความเคลื่อนไหวในอันที่จะเปลี่ยนแนวการสอนจากภาษาอังกฤษทั่วไป (general English) มาเป็นการสอนภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์พิเศษ หรือ ESP (English for Special Purposes) การสอนภาษาอังกฤษสำหรับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือ EST (English for Science and Technology) และการสอนภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการ หรือ EAP (English for Academic Purposes) ซึ่งทั้งหมดนี้มุ่งที่จะพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ถูกต้องรวดเร็ว ให้มีความสามารถในการฝึกอ่านเชิงวิจารณ์ อ่านเพื่อตีความ สรุปความ หาใจความสำคัญ รู้ลักษณะของเนื้อเรื่อง การจัดเรื่อง และรู้จุดมุ่งหมายของผู้เรียน [2]

จำเนียร พริบไหว ยังได้กล่าวถึงการริเริ่มที่จะเปลี่ยนแปลงการสอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษา ว่าได้มีการสัมมนาระดับชาติในปี 2517 และสัมมนาระหว่างชาติ

---

[1] Bryce Van Syoc, แนะวิธีสอนภาษาอังกฤษตามหลักภาษาศาสตร์, แปลโดย คมคาย จงเจริญสุข (กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, 2504), หน้า 143.

[2] จำเนียร พริบไหว, "แนวโน้มการสอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย," วารสารพัฒนบริหารศาสตร์ 18 (เมษายน 2521) : 351-352.

ในปีเดียวกันที่ประเทศสิงคโปร์ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการตื่นตัวที่จะเปลี่ยนแนวการสอนจากภาษาอังกฤษทั่วไปมาเป็นการสอนเพื่อฝึกทักษะการอ่าน และจากการสัมมนาครั้งล่าสุดเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2521 ที่สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำให้ทราบว่า หน่วยงานที่รับผิดชอบในการสอนภาษาอังกฤษเกือบทุกสถาบันอุดมศึกษา ได้เปลี่ยนแปลงหรือกำลังเปลี่ยนแปลงการสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการ (EAP) มากขึ้น [1]

อาร์ เอ โคลส (R. A. Close) ได้เสนอแนวคิดในการจัดหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ไว้ว่า การจัดเนื้อหาวิชาให้มีส่วนสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความสนใจของผู้เรียนนั้นเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะถ้าผู้เรียนเป็นนักศึกษาต่างชาติที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง เพราะผู้เรียนประเภทนี้มักสนใจวิชาเอกของตนเป็นสำคัญ จะสามารถให้เวลาและให้ความสนใจเฉพาะกับภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหา โครงสร้าง และคำศัพท์ที่ตนสามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ในวิชาเอกของตน [2]

คาร์ล โคเอน (Karl Koenke) ได้กล่าวเสริมอีกว่า ในการจัดเนื้อหาวิชาของการเรียนการสอนภาษานั้น จะเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจที่จะเรียนมากขึ้น ถ้าเนื้อหาที่นำมาสอนนั้นเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ที่ผู้เรียนจะต้องใช้ โดยที่ครูผู้สอนควรจะวางแผนงานในการจัดเนื้อหาวิชาร่วมกับผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาวิชาในสาขาวิชานั้น ๆ [3]

002291

---

[1] จำเนียร พริบไหว, "แนวโน้มการสอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย, หน้า 353-355.

[2] R. A. Close, "The English We Use for Science," ELT Documents (London: English Teaching Information Center, 1971), 3 : p. 8.

[3] Karl Koenke, "Motivation and Reading," Language Arts 55 (November-December 1978): 998-999.

เจ ดี คอร์บลัธ (J. D. Corbluth) ได้ศึกษาเรื่องภาษาอังกฤษทั่วไปและภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์พิเศษ และได้ให้ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศอาจจะทำได้ใน 2 กรณี คือ กรณีแรกเป็นการเรียนการสอนที่ใช้ทฤษฎีการสอนแบบต่าง ๆ ซึ่งในปัจจุบันก็ได้แก่การสอนแบบฟัง พูด (Audio Lingual Method) ซึ่งจะเริ่มจากการฟัง พูด อ่าน และเขียน ตามลำดับ ไม่ว่าวัตถุประสงค์จะเน้นหนักไปทางด้านทักษะการอ่านหรือการเขียนก็ตาม ส่วนวิธีที่สองที่กลับมาเป็นที่นิยมอีกนั้นมีมาตั้งแต่ต้นศตวรรษ ดังปรากฏในผลงานของ เอช อี ปาล์มเมอร์ (H. E. Palmer) และ ไมเคิล เวสท์ (Michael West) กล่าวคือ ผู้ที่ต้องการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์ใดเป็นพิเศษ เช่นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการอ่านในสาขาวิชาของตน ก็ศึกษาเฉพาะด้านการอ่านเนื้อหาในสาขาวิชาของตนให้เกิดความชำนาญ และมักเป็นการจัดการเรียนการสอนภาษาในระดับสูง ซึ่งคอร์บลัธ ได้ให้ข้อคิดไว้ว่า

1. การจัดเนื้อหาให้สัมพันธ์กับสาขาวิชาของผู้เรียนนั้น ผู้สอนควรมีความรู้ลึกซึ้งทั้งในด้านภาษาและเนื้อหาที่จะสอน เนื่องจากการสอนภาษาเป็นเรื่องของการฝึกทักษะ แต่ในด้านเนื้อหาวิชาเป็นการให้ความรู้ ถ้ามีผู้สอนที่มีความชำนาญในเรื่องทั้งสองก็จะทำให้การสอนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายได้

2. ในการจัดการเรียนการสอนนั้น ควรจะคำนึงอยู่เสมอว่าเป็นการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อให้สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ มิใช่เป็นการสอนความรู้ในเนื้อหาวิชานั้น ๆ

3. ในการเรียนวิชาอื่น ๆ นั้น มีความเกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษมากน้อยเพียงไร ถ้ามีการใช้ภาษาอังกฤษมากในวิชาอื่น ๆ ด้วย การจัดเนื้อหาที่สัมพันธ์กับสาขาวิชาผู้เรียนจะทำให้การจัดการเรียนการสอนแบบนี้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากขึ้น

4. การจัดเนื้อหาที่สัมพันธ์กับสาขาวิชาของผู้เรียน เป็นส่วนหนึ่งที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น แต่ก็ไม่อาจสรุปได้ว่าการสอดแทรกเนื้อหาอื่น ๆ ทั่วไปลงไปบ้างจะทำให้ความสนใจของผู้เรียนลดลง เพราะอาจจะเป็นการผ่อนคลายความ

ความตึงเครียดจากการเรียนรู้แต่เพียงเรื่องเดียวได้ [1]

จากเอกสารข้างต้น แสดงให้เห็นถึงปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับสูง ซึ่งอาจจะนำมาสรุปแนวการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในอนาคตได้ว่า ควรมุ่งที่จะจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อความจำเป็นเฉพาะอย่าง และควรมุ่งเพื่อให้ได้ประโยชน์แก่ผู้เรียนมากที่สุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

---

[1] J. D. Corbluth, "English-or Special English?" English Language Teaching Journal 29 (July 1975): 277-285.

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ได้มีการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยไว้บ้างพอที่จะสรุปได้ดังนี้

ในปี พ.ศ. 2507 วัลลภา ศุนาลัย ได้ทำการวิจัยความคิดเห็นของนิสิตครุศาสตร์ หลักสูตร 4 ปี ปีการศึกษา 2507 ที่มีต่อวิชาภาษาอังกฤษ ปรากฏว่า สาเหตุที่นิสิตชอบหรือไม่ชอบเรียนภาษาอังกฤษอยู่ที่การเห็น ประโยชน์และสามารถนำไปใช้ได้ นิสิตส่วนใหญ่ไม่เข้าใจอย่างแจ่มชัดว่าหลักสูตรมีจุดมุ่งหมายอย่างไร จึงควรมีการอธิบายให้รู้ถึงนโยบายก่อนการเรียนการสอน และนิสิตเสนอให้มีการจัดหมู่การสอนให้มีขนาดเล็กลงด้วย [1]

ในปีเดียวกันนี้ ประกอบ ตั้งคำ ทำการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษของนิสิตปีที่ 1, 2 และ 3 พ.ศ. 2507 คณะวิทยาศาสตร์ และคณะครุศาสตร์ (วิทยาศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าอุปสรรคอันดับแรกของนิสิตคณะวิทยาศาสตร์ทั้ง 3 ชั้น ในการเรียนภาษาอังกฤษจะเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนซึ่งเป็นชาวต่างประเทศ พูดภาษาอังกฤษเร็วเกินไป อธิบายคำยากเป็นภาษาไทยไม่ได้ ซึ่งก็ตรงกับความคิดเห็นของนิสิตครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 นอกนั้นก็เป็นปัญหาที่เกิดจากความไม่เพียงพอของอุปกรณ์การสอน

---

[1] วัลลภา ศุนาลัย, "ความคิดเห็นของนิสิตครุศาสตร์ หลักสูตร 4 ปี ปีการศึกษา 2507 ที่มีต่อวิชาภาษาอังกฤษ," (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2507)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จำนวนนิสิตแต่ละครั้งที่เรียนมีมากเกินไป และนิสิตไม่มีเวลาจะสนใจภาษาอังกฤษ เพราะต้องสนใจวิชาอื่น ๆ ทางด้านวิทยาศาสตร์ [1]

อาชิบอลด์ บี ชอว์ (Archibald B. Shaw) และ ชำรง บัวศรี ได้รายงานการวิเคราะห์การคาดคะเนความต้องการอาจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. 2511 ว่า ในสาขาวิชาซึ่งคณะกรรมการพัฒนามหาวิทยาลัยถือว่าเป็นวิชาที่มีความจำเป็นรีบด่วน ได้แก่ ชีววิทยา, เคมี คณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ เศรษฐศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ในด้านที่เกี่ยวกับวิชาภาษาอังกฤษนั้น จากการสำรวจข้อมูลซึ่งได้จากนิสิตปีที่ 1 จำนวน 8,402 คน จาก 7 มหาวิทยาลัย พบว่า วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับให้เรียนคิดเฉลี่ยประมาณ 19 หน่วยกิต การวิจัยชี้ให้เห็นว่ามีคนเป็นจำนวนมากเรียนภาษาอังกฤษแต่ขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน นอกจากนี้ยังมีความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแก่นิสิต นักศึกษาที่จะร่วมในโครงการปริญญาระดับสูง [2]

ในปีเดียวกันนั้น ริชาร์ด บี นอสส์ (Richard B. Noss) และ มยุรี สุขวิวัฒน์ ได้รายงานผลการสำรวจปัญหาการสอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษา โดยทำการสัมภาษณ์อาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งใช้แบบทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษ (English Proficiency) แก่นิสิต นักศึกษา ในชั้นปีที่ 4 ของหลักสูตรปริญญาตรี และปริญญาโท ของ 8 สถาบัน ผลปรากฏว่า ทุกสถาบันขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณ

---

[1] ประกอบ ตั้งคำ, "ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษของนิสิตปีที่ 1, 2, และ 3 พ.ศ. 2507 คณะวิทยาศาสตร์ และคณะครุศาสตร์ (วิทยาศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย," (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2507).

[2] Archibald B. Shaw, และ ชำรง บัวศรี, "การวิเคราะห์การคาดคะเนความต้องการอาจารย์มหาวิทยาลัยในประเทศไทย," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 2 (เมษายน 2511) : 12-23.

จำนวนผู้เรียนในแต่ละชั้นมีมากเกินกว่าจะจัดการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื้อหาและอุปกรณ์การสอนของสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งไม่ได้จัดให้สอดคล้องกับระดับและความต้องการของผู้เรียน นอกจากนี้แล้วในด้านการบริหารก็มิได้เอื้ออำนวยต่อการสนับสนุนให้ผู้เรียนเห็นความจำเป็นของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และท้ายสุด ในบางสถาบันแต่ละคณะวิชาต่างก็จัดการเรียนการสอนของตนเอง ทำให้ขาดการติดต่อสัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ไม่สามารถควบคุมมาตรฐานการสอนได้ [1]

ใน พ.ศ. 2515 ขนิษฐา กรีมหา ได้ทำการวิจัยความคิดเห็นของนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษเทคนิค สรุปได้ว่า นิสิตพอใจในเนื้อหาวิชาที่จัดสอน เพราะตรงกับสาขาวิชาที่เรียนและตรงกับความสนใจ เป็นประโยชน์ในการอ่านค้นคว้าตำราเพิ่มเติมทางวิศวกรรม ทักษะที่นิสิตใช้ได้ดีที่สุดคือทักษะการอ่าน ส่วนทักษะที่เป็นปัญหาคือการพูด ในด้านอาจารย์ผู้สอน นิสิตเสนอให้อาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษควรมีความรู้ทางวิศวกรรมบ้างเพื่อจะได้อธิบายบทเรียนให้นิสิตสามารถเข้าใจได้แจ่มชัดขึ้น [2]

วิจิตร ศรีสะอ้าน ได้รายงานให้ทราบถึงผลการสำรวจสภาวะการสอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษาของศูนย์ภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2515 ไว้ว่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้จัดการสอนภาษาอังกฤษแก่นิสิตระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษาจำนวนหนึ่ง นิสิตที่เรียนภาษาอังกฤษพื้นฐานมีจำนวน 6,632 คน นิสิตที่เรียนภาษา

---

[1] Richard B. Noss, และ มยุรี สุขวิวัฒน์, "The English Language Program of the University Development Commission," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 3 (ธันวาคม 2511) : 5-11.

[2] ขนิษฐา กรีมหา, "ความคิดเห็นของนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย," (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515).

อังกฤษเฉพาะสาขาวิชาต่าง ๆ จำนวน 3,070 คน ซึ่งตามจำนวนนี้ต้องใช้อาจารย์ถึง 161 คน เป็นอาจารย์พิเศษประมาณ 30% และนิสิตเรียนภาษาอังกฤษเป็นจำนวนไม่ต่ำกว่า 160 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ มีหน่วยงานรับผิดชอบแยกกัน คือ ระดับปริญญาตรี 9 แห่ง ระดับบัณฑิตศึกษา 4 แห่ง ซึ่งในลักษณะที่ทำอยู่ พบว่า การจัดการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะจัดการเรียนการสอนเป็นวงกว้าง การจัดกระจายกันทำจะลงทุนด้านวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ก็ไม่คุ้มค่า ในกรณีเช่นนี้ทำให้เกิดปัญหาทางด้านคุณภาพและประสิทธิภาพ [1]

งานวิจัยต่างประเทศ

มีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในต่างประเทศไว้บ้าง ดังนี้คือ

ใน ค.ศ. 1975 โทมัส ยูคลิด บริสสัน (Thomas Euclid Brisson) ได้ทำการศึกษาการติดตามผลของนักศึกษาและการประเมินผลหลักสูตรและโครงการแนะแนวในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า หลักสูตรที่มีความสำคัญในโรงเรียนมัธยมชั้นสูง คือ หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ และวิชาธุรกิจ แต่วิชาที่นักศึกษาชายคิดว่าเรียนออน และการจัดการเรียนการสอนไม่ประสบผลสำเร็จ คือ วิชาภาษาอังกฤษ [2]

---

[1] วิจิตร ศรีสะอ้าน, "การอภิปรายหลังการบรรยายเรื่องวัตถุประสงค์ นโยบายและเป้าหมายของการพัฒนาอุดมศึกษา ระยะที่ 4 เน้นอุดมศึกษา," รายงานการสัมมนาหัวหน้าแผนกวิชา เรื่องแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 4 เน้นอุดมศึกษา (กรุงเทพมหานคร: หน่วยผลิตเอกสารมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 83-85.

[2] Thomas Euclid Brisson, "A Longitudinal Follow-up Study of High School Graduates and Their Evaluation of a Curricula and Guidance Program," Dissertation Abstract 35 (January 1975): 4152.

ในปีเดียวกันนี้ บุค ไกล์ สตาร์กี (Bukes Gail Starkie) ได้สำรวจโครงการปรับปรุงการพัฒนาการอ่านของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า หลักสูตรที่เน้นทักษะการอ่านสำคัญและเป็นที่ต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนเสนอแนะให้ปรับปรุงขยายขอบเขตของการสอนการอ่านให้กว้างขวางมากขึ้น เพื่อจะได้นำความรู้จากการอ่านไปช่วยในวิชาอื่น ๆ นอกจากนี้การจัดโปรแกรมตามหลักสูตรพัฒนาทักษะการอ่านนั้นควรจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนรู้เห็น ได้วางจุดประสงค์ร่วมกันและรับรู้วิธีการประเมินผลจะดีกว่าการวางโปรแกรมที่ผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการเพียงผู้เดียว [1]

ในปีเดียวกันนั้น ชาลส์ ยูจีน ลุค (Charles Eugene Luke) ได้ทำการสำรวจการสอนภาษาอังกฤษแก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยเท็กซัสเหนือ ในประเทศสหรัฐอเมริกา เกี่ยวกับความคิดเห็นและการแก้ไขปัญหาของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ พบว่ามีปัญหาในด้านความเหมาะสมของห้องเรียน ความสามารถในการสอนของครูและในเรื่องเนื้อหาวิชาที่จัดสอน นักศึกษามีความสนใจและอยากจะเรียนเนื้อหาที่สอดคล้องกับความต้องการของตน ในด้านประโยชน์ของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ นักศึกษาเชื่อว่าวิชาภาษาอังกฤษที่เรียนให้ประโยชน์น้อยในการเรียนในมหาวิทยาลัยและในชีวิตภายหน้า ในด้านความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนในระดับนี้ต้องการให้ผู้สอนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเป็นกันเองมากกว่าเดิม และต้องการความมั่นใจจากผู้สอนในเรื่องการเรียนว่าแต่ละคนมีความสามารถที่จะเรียนได้ดี [2]

---

[1] Bukes Gail Starkie, "An Investigation into College Reading Improvement Program Focusing Upon Previous and Current Program and the Development of a Model for a College Reading Improvement Skills Program," Dissertation Abstract 39 (September 1975): 1393.

[2] Charles Eugene Luke, "A Concept of Teaching Undergraduate Adults in Freshman and Sophomore English," Dissertation Abstract 35 (March 1975): 6101.

ใน ค.ศ. 1976 โดโลเรส โฮพ โคเกอร์ (Dolores Hope Coker) ได้ทำการสำรวจทัศนคติของผู้บริหาร ครู นักเรียนและนักศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา วิทยาลัยชุมชน และมหาวิทยาลัย ในประเทศสหรัฐอเมริกา เกี่ยวกับความสำคัญของการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ จุดประสงค์ของการวิจัยเพื่อดูว่ามีความแตกต่างกันในเรื่องทัศนคติหรือไม่ และผลของตัวแปรจะเกี่ยวข้องกับทัศนคติของการเห็นความสำคัญของการเรียนภาษาต่างประเทศในกลุ่มต่าง ๆ หรือไม่ โดยได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 2 ชุด ให้แก่ผู้บริหารและครู 1 ชุด และอีก 1 ชุด ให้แก่นักเรียน นักศึกษา ในเขตดัลลัส (Dallas) และเท็กซัสตะวันออก (East Texas) รวมตัวอย่างประชากรทั้งหมด 285 คน การทดสอบความแตกต่างได้ใช้ค่าไคสแคว์ ผลปรากฏว่า พบความแตกต่างในเรื่องทัศนคติ พอสรุปได้ดังนี้

1. ครูส่วนใหญ่เห็นว่า ความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่เกี่ยวกับการให้มีการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศนั้นเป็นกุญแจสำคัญในการกำหนดนโยบายของชาติ แต่ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย

2. ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ภาษาต่างประเทศที่บังคับในหลักสูตรปริญญาเอก ควรจะยกเลิก แต่ครูส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย

3. ผู้บริหารหญิง มีความเห็นว่า ควรจ้างผู้ที่สามารถพูดได้ 2 ภาษา (bilingual) เป็นครูสอน ผู้บริหารและผู้ตรวจตราให้มากขึ้น แต่ผู้บริหารชายส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย

4. ผู้บริหารส่วนใหญ่ที่มีประสบการณ์การสอนมากว่า 5 ปี คิดว่าครูแนะแนวในโรงเรียนควรมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้นักเรียนเรียนภาษาต่างประเทศ แต่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 5 ปี ไม่เห็นด้วย

5. ครูส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า ภาษาต่างประเทศเป็นวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญและเป็นอิสระในโปรแกรมการจัดการเรียนการสอน แต่ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย

6. ผู้บริหาร ครู และนักเรียนส่วนใหญ่ที่มีประสบการณ์การเรียนภาษาต่างประเทศและเคยเดินทางไปต่างประเทศมาก่อน มีความเห็นว่าควรจัดให้มีการเดินทางไปต่างประเทศและจัดโปรแกรมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเพิ่มเติมในโรงเรียน และวิทยาลัย

7. นักศึกษาในวิทยาลัยชุมชน มีความเห็นด้วยมากกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา และนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ในเรื่องที่ว่าภาษาต่างประเทศควรเป็นวิชาบังคับเฉพาะผู้ที่มีโครงการเรียนต่อในระดับสูงขึ้นไป

8. นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษามีความเห็นด้วยมากกว่า นักศึกษาวิทยาลัยชุมชน และนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเรื่องที่ว่า ถ้าได้เจ้าของภาษามาเป็นผู้สอนจะทำให้การเรียนการสอนน่าสนใจมากขึ้น [1]

ในปีเดียวกัน เอส เฮช โอ โทมอน (S. H. O. Tomon) ได้ทำการศึกษาแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษในประเทศไนจีเรีย พบว่า สาเหตุอันดับแรกของความต้องการการเรียนภาษาอังกฤษ คือ การสามารถนำไปใช้ ประโยชน์ได้ทั้งทางเศรษฐกิจและการติดต่อกับต่างประเทศ นอกจากนี้แล้วการรู้ภาษาอังกฤษยังเป็นความได้เปรียบและมีสถานภาพสูงกว่าผู้ที่ไม่รู้ [2]

ในปีเดียวกันนี้ นาเยฟ คาร์มา (Nayef Kharma) ได้ทำการสำรวจแรงจูงใจของผู้เรียนภาษาอังกฤษในระดับกลาง ในประเทศคูเวต พบว่า ความสนใจและแรงจูงใจของผู้เรียนขึ้นอยู่กับครูผู้สอน และชนิดของเนื้อหาที่ใช้สอนว่ามีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนมากเพียงใด [3]

---

[1] Dolores Hope Coker, "An Investigation of the Attitude of Selected Secondary, Community College, and University Administrators, Teachers, and Students Concerning the Importance of Foreign Language Study," Dissertation Abstract 36 (February 1976): 5108.

[2] S. H. O. Tomon, "A Diachronic and Synchronic Study of the Motivation for Learning English in Nigeria," English Language Teaching Journal 31 (January 1977) : 149-158.

[3] Nayef Kharma, "Motivation and the Young Foreign Language Learner," English Language Teaching Journal 31 (January 1977) : 103-111.

ใน ค.ศ. 1977 บัลธาซาร์ พอล ลิโวติ (Balthasar Paul Livoti) ได้ทำการวิจัยตัวแปรที่มีความเกี่ยวข้องกับทัศนคติของการเรียนภาษาอังกฤษในเปอร์โตริโก จากการศึกษาประชากรที่เป็นนักเรียนจำนวน 200 คน โดยใช้แบบสอบวัดทัศนคติ และแบบสอบถามธรรมดา พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีหรือไม่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ผู้เรียนยังเห็นว่าวิชาภาษาอังกฤษมีความสำคัญมาก เพราะมีประโยชน์ในอนาคต และช่วยในการเรียนวิชาอื่น ๆ ด้วย [1]

จากเอกสารและผลงานวิจัยที่กล่าวข้างต้น จะพบได้ว่า วิชาภาษาอังกฤษที่จัดสอนยังมีปัญหา และยังต้องการการวิจัยเพื่อค้นหาแนวทางที่เหมาะสมมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

---

[1] Balthasar Paul Livoti, "Variables Associated with Attitude Toward Learning English in Public Schools of Puerto Rico," Dissertation Abstract 38 (October 1977): 1943.